

Despre urât și alți demoni. Reflecții și exclamații

*Când bucuria ni s-a dus, și viața, ea,
S-a dus! Căci omul ce-i? Un hoit însuflețit!
Averi poți strânge cât poțtești! Ca regii poți
Să huzurești! Dar bucuria când s-a dus,
Pe viața asta umbra unui fum n-aș da!
Ca bucuria, alt nimic nu-i mai de preț!"*
Sofocle, Antigona

Gândul este mai real decât faptul. Așteptarea morții mă înfioară mai tare decât întâmplarea acesteia. Anticipată, o nenorocire este cu mult mai greu suportabilă decât realizarea ei. La fel, o bucurie este mai intensă închipuindu-mi un eveniment fericit față de aceea încercată la producerea lui. Rememorată, viața îmi apare cu mult mai vie decât atunci când am trăit-o în prezent. Remușcarea ne dezvăluie culpa ascunsă într-o acțiune pe care am săvârșit-o fără nici o strângere de inimă.

Frustrarea adâncă pe care o resimțim atunci când nu înțelegem ceva ce ne privește. Și totuși puțini oameni suferă din această cauză privitor la viața lor sau la lumea ce le-a fost dată. De ce? Fiindcă pentru a vrea să înțelegi ceva trebuie să te simți (și chiar să fii într-un fel anume) exterior acelui ceva. Or, oamenii nu sunt în afara vieții sau a lumii, ci „în viață” și „în lume”. Ca să râvnești la înțelegerea vieții (și implicit la trăirea ei) trebuie să te simți mort, să fi învățat să mori. Sau mai bine zis să te simți ne-viu, adică dincolo de viață și de moarte.

„Dar sfântul Pavel a fost confruntat și cu unele crize care amenințau bisericile și comunitățile întemeiate de dânsul. La Corint, credincioșii râvneau la daruri spirituale sau de la Duhul Sfânt. Este vorba, în fond, de o practică religioasă destul de cunoscută în lumea elenistică: dobândirea de entousiasmos. comportau darul vindecării, puterea de a săvârși miracole, profeția, glosolalia, darul de a tălmăci limbi etc. (I Cor. 12:4 sq). Îmbătați de extazele și puterile dobândite, unii adepți credeau că dobândiseră Duhul și, deci, libertatea; ei considerau că totul le era de acum înainte permis, chiar desfrânarea. Pavel le amintește că trupurile lor sunt mădularele lui Hristos (6:15). În plus, el elaborează teoria charismelor: întâi vine darul de apostol, apoi acela de profet, urmând, în al treilea rând, darul spiritual al învățătorilor și al tămăduitorilor (12:28; cf. 14: 1-5). În fond, sfântul Pavel nu respinge aspirația spre daruri superioare, dar adaugă: vă arăt o cale care le întrece pe toate (12:31). Urmează imnul închinat dragostei, unul din piscurile gândirii pauliniene: etc. (13:1-13)” (Mircea Eliade, Istoria credințelor și ideilor religioase, vol II, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986, pp. 339-340)

Oare nu este aceasta sursa direcției fundamentale a creștinismului, a specificului său inconfundabil: iubirea? Cel mai probabil cei mai mulți dintre primii creștini s-au convertit în speranța că vor dobândi puteri miraculoase dacă vor crede (sau mai exact dacă se vor înscrie în „partid”). În Evanghelii accentul cade în principal pe credință, iar toate promisiunile sunt legate de puterea dobândită prin aceasta. Așa că celebrele cuvinte ale lui Pavel nu sunt poate decât o diversiune, o abatere a atenției de la o situație critică, o metaforă care împrăștia în vag chestiuni cât se poate de precise și stringente. Oamenii au fost atrași spre creștinism cu acea „credință care mută munții din loc”, care vindecă bolnavii, scoate demonii, înviază morții, dă vedere orbilor ș.a.m.d. și nu cu un sentiment, fie el și „general-uman”. Poate că nu s-a remarcat până acum importanța acestui pasaj din epistola lui Pavel, care constă în trecerea, evident nuanțată și prevăzătoare, de la un creștinism activ la unul pasiv, care se va și impune. Iubirea este un afect, o pasiune, o patimă, iubirea îndură, suferă, nu vrea nimic, nu înfăptuiește nimic, nu judecă ș.a.m.d. „Dragostea îndelung rabdă: dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuiește, nu se laudă, nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul. (...) Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă.” (I Cor., 13: 4-8) Se exaltă natura letargică a dragostei, delăsarea-i caracteristică, semi-leșinul în care trăiește îndrăgostitul, și, mai ales, credulitatea acestuia. Cu aceasta Dumnezeu se transformă în Mire, Logodnic: fiindcă-l iubim acceptăm tot ce ține de El – și totul ține de El: lumea întreagă, cu neajunsurile, odiosul, neștiința, rătăcirea ei; noi înșine, cu beteșugurile, neputințele și durerile noastre; absența Lui, lunga așteptare la care ne supune secătându-ne inimile. Îndrăgostitul trebuie să iubească până la anihilare, altfel nu este cu adevărat îndrăgostit. Îndrăgostitul este un nimic ce aspiră spre ființa celui iubit. Când te gândești că „religia iubirii” provine dintr-o găselniță sentimentalistă pentru a scuza o promisiune neonorată...

•

Tot ce ai făcut e mic, neînsemnat, ridicol, strâmb, șubred, josnic, morbid, jalnic, grotesc, facil, agasant, grosolan. Eu nu mă minunez în fața măreției tale și nici nu am sentimentul tragicului existenței, ci al penibilului ei. Ordinea lumii este... ordinară. Fapta ta este incalificabilă!

De ce mai rabd? Pentru că nu am încotro, pentru că nu am unde mă duce! Iar moartea nu este o ieșire pentru că este a vieții. Ființa este pretutindeni, în afara ei nu este nimic. A înțeles cineva grozăvia aceasta, captivitatea ontologică? Nu pot depăși ființa, în afara ei nu este nimic: nimic altceva decât ființă. Nimicul nu este „ceva” din care să lipsească totul, nimicul „este” absența diferenței. E ca și cum, întrebând în plin câmp ce mai e în rest, mi s-ar răspunde: „nimic”, înțelegându-se prin aceasta „tot câmp”.

•

Am evoluat de la sentimentul nulității la cel al nimicniciei.

•

A căzut cerul pe mine!

•

Pierd lumea!

•

Finitudinea ne împiedică să iubim mai mulți oameni. Câmpul nostru afectiv este, în acest sens, extrem de limitat: nu poate cuprinde decât o singură persoană. Fidelitatea ține de imperfecțiunea noastră.

•

Nu există oameni superiori! În adâncul nostru sperăm că există individualități puternice, spirite desăvârșite, oameni pe deplin realizați care ne-ar putea ridica, sprijini, edifica. Este cumplit să vezi cât de slabi și neputincioși sunt toți, cât de mult ne seamănă cei despre care vrem să credem că ne-au depășit.

•

Plăcerea este suferință pentru că este limitată. Tocmai limitele fac posibilă plăcerea, dar limitele sunt izvorul suferinței. Plăcerea este „expresia pozitivă” a suferinței. Despărțirii îi datorăm iubirea, ignoranței – plăcerea „cunoașterii”, fragilității – dorința de putere.

•

Un om fals nu poate stăpâni adevărul.

•

Nimănui nu-i pasă de nimeni, mie însumi nu-mi pasă de nimeni. Știu că e o oroare la care sunt părtaș. Cu toate astea nu mă simt deloc vinovat. Din nou răspunderea cade în sarcina Gestionarului absolut.

•

Dumnezeu – supremul incompetent.

•

În fiecare dimineață să dai cu tifla soarelui.

•

Pentru ce să închini osanale Călăului când știi că oricum n-ai scăpare? Nu e mai demn să-l scuipi în obraz? Iar fapta-ți va fi spre laudă dacă, așa cum se spune, stăpânul acestei lumi este Cel Rău.

•

Biserica, orice biserică, este „curva Diavolului”. Aș vrea să fiu anatemitat de toate cultele, sectele, grupările, religiile, confesiunile, mișcările să-mi condamne scuipatul meu ecumenic. Nici când n-au fost mai unite ca în disprețul meu unic. Mă scârbește ideea de adunare, adunătură, de eglise.

•

E mai moral să nu crezi că un Dumnezeu bun și înțelept este în stare de așa ceva. Ateismul nu este piedica, ci manifestarea unei veritabile moralități.

•

Universul: aceasta grosolănie scăpată de atotputernicul bătăran.

•

Bergson are dreptate: spațializăm timpul, îl vedem ca având un „înainte” și „înapoi” și de aceea credem că avansând (în viitor) vom afla lucruri noi, deosebite, exotice, așa cum într-o călătorie, cu cât ne depărtăm mai mult de locurile familiare, cu atât ne așteptăm să ne iasă în cale altele din ce în ce mai insolite. De fapt, timpul este, în cel mai strict sens, o succesiune de acum, un prezent expandat. Vrei să știi ce e cu viața ta? Nu te gândi la cele ce au fost și la cele ce au să vină, ci concentrează-te asupra momentului de față: acum și aici este totul. Lucrurile se schimbă

repetându-se, aceasta este curgerea timpului. Repetat, același lucru nu mai este la fel. Repetându-se, identicul trece în alteritate. Eternitatea, veșnicia este un prezent static, încremenit, care nu se mai repetă. Timpul este nunc fluens, un acum care revine mereu. În orice caz: chiar acum îți trece viața.

•

Dumnezeu îmi este consubstanțial sau cel puțin constitutiv. Știu asta pentru că îmi lipsește. Așa cum mi-e sete pentru că apa din care este alcătuit organismul meu este insuficientă, la fel îl caut pe Dumnezeu, mi-e dor de El pentru că ființa mea suferă de un deficit de dumnezeire.

•

Sofocle respins la un concurs literar...

•

Exclusivismul în dragoste, unicitatea obiectului iubit se datorează temporalității noastre: a iubi înseamnă a mă gândi tot timpul la persoana iubită, dar este imposibil să mă gândesc simultan la două sau mai multe persoane. De asemenea, iubirea cere prezența continuă a celui iubit, dar el nu-mi poate sta permanent în preajmă decât dacă suntem numai noi doi. Dorința de a fi „doar al meu” nu este fundamentală și nu este originea geloziei și a posesivității (ci descrierea acestora), ea derivă din nevoia de a fi mereu prezent celuilalt („alături de el”, „lângă el”, „împreună”, „în gândurile lui”, „în viața lui” ș.a.m.d.). De aici căsătoria, însoțirea până la moarte. „Numai” provine din „mereu”. Problema gelosului nu este aceea că persoana iubită se gândește la altul, ci că nu se gândește la el; nu că întreține relații sexuale cu altcineva, ci că în locul lui este altcineva. El se simte înșelat, trădat, dat deoparte, înlocuit. (În mod firesc un bărbat ar trebui să se simtă înșelat de toate femeile frumoase care nu-i aparțin.) Dacă, prin absurd, s-ar putea iubi atemporal, adică mai multe persoane simultan, atunci n-ar mai exista nici un fel de proprietate amoroasă și nici gelozie. Dacă l-aș putea avea tot timpul lângă mine pe deplin pe cel iubit, nu m-ar deranja dacă ar fi tot timpul pe deplin lângă altcineva; propriu-zis nu l-aș împărți cu nimeni. Aceasta este poate iubirea într-un (de, a lui și în) Dumnezeu.

•

Dumnezeu în calitate de scriitor, autor al Cărții Vieții...

•

Nu s-a creat încă lumea care să mă mulțumească.

•

De-ar fi numai starea vremii și nu l-aș putea ierta!

•

Într-o lume asupra căreia n-ai nici o putere, într-un trup asupra căruia n-ai nici o putere, într-o viață asupra căreia n-ai nici o putere, între oameni asupra cărora n-ai nici o putere, într-un eu asupra căruia n-ai nici o putere. Suntem legați prin neputința noastră, liberi să fugim în pustiu, să vorbim în gol, să dorim în zadar, să ne luptăm cu morile de vânt. Suntem împătimiti între obiecte neînsuflețite, suntem singurele cuvântătoare într-un univers surdo-mut.

•

Să nu-ți faci chip cioplit, nici altă asemănare ție! Să nu te confunzi cu nici una din ipostazele tale, să nu spui niciodată: „ăsta sunt eu!” Să nu te iubești, să nu te

Închini la ceea ce ești. Nu te lăsa legat de un chip sau de un nume, respinge-le pe toate, nu ești nici unul din veșmintele pe care le porți, îmbracă-le numai ca să arăți că nici unul nu te încapă, că ești de neîncăput, de necuprins, nemăsurat. E singurul lucru pe care-l poate face infinitul întrupat.

•

Când uiți ce vroiai să spui, îți amintești voința de a spune, dar nu și obiectul ei. Viața îmi este străbătută de sentimentul că am uitat ce am intenționat prin ea, ceea ce mi-am propus, ceea ce am vrut să spun cu ea, prin ea: știu numai că nu asta, nici cealaltă...; degeaba se străduie congenerii să-mi reamintească, nu reușesc să mă facă decât să-mi simt și mai adânc uitarea.

•

Orice sistem religios are vocație inchizitorială.

Ce trebuie să faci pentru a crede? Mai întâi eliberează-te de religie, sau, mai precis, de nevoia de religie, de trebuința primară a împietririi spiritului. Ridică-ți temple de unică folosință și de uz individual! De ce tocmai sfintele lăcașuri, casele Domnului sunt atât de rigide, materiale și durabile, zidite în rocă? Nu transmit ele mai degrabă domnia inexpugnabilă a mineralului decât supremația absolută a spiritului? Nu încearcă să fosilizeze transcendentul însuși? Ce poate fi mai jalnic și mai sugestiv decât o icoană năpădită de carii?

•

Moartea este înfricoșătoare întrucât o privim ca pe ceva exterior, când de fapt ea este o stare lăuntrică; ea nu „vine să ne ia”, nouă „ne vine” să murim. Asemănarea obișnuită dintre adormire și răposare vizează nu numai aspectele de suprafață, ci și senzațiile specifice, comune ambelor cazuri. Așa cum nu resimt somnul ca pe ceva străin și intrarea într-o altă stare de conștiință ca pe ceva radical diferit, ci ca pe o manifestare a unei nevoi care pune din ce în ce mai tare stăpânire pe mine, ca pe o slăbiciune care mă cuprinde și îmi înmoaie orice rezistență, orice capacitate de a mă opune, așa se întâmplă și cu moartea (evident, vorbesc de moartea „bună”). În acele momente vrei să fii lăsat să dormi, vrei să te duci să mori.

•

Treptele desăvârșirii sunt, în ordine crescătoare, aceste pronume personale: El, Tu, Eu.

•

Principalul acuzator al lui Socrate, Anytos, îl urăște pe Socrate pentru faptul de a-i fi convins odrasla să nu se facă tăbăcar, profesie cu tradiție în familia sa. Iată ce înseamnă pentru unii a corupe tinerii...

•

Toți murim (și trăim) din cauze necunoscute...

•

Când mă simt cu adevărat bine într-un loc îmi iese complet din minte cel în care domiciliesc. A te simți ca acasă înseamnă a nu-ți mai aduce deloc aminte că ai o casă.

•

Care este cel mai periculos om? Omul cumsecade, conștiincios, scrupulos, omul datoriei, dedicat trup și suflet profesiei sale. Căci dacă „misia o cere” un asemenea

ins nu s-ar da în lături de la înfăptuirea celor mai abominabile „sarcini de serviciu”. Uciderea pruncilor s-a săvârșit cu o mică armată de Pristanda...

•

Am văzut în Grădina Botanică din Iași o bucată de copac fosilizat de câteva milioane de ani descoperit în zona Vasluiului. Din acel moment acest târg de provincie a căpătat o dimensiune cosmologică. De ce ne ferim să asociem măreția actului creator cu neînsemnatul său efect?

•

„A fi om” înseamnă a-ți fi rușine că ești om. O înaltă conștiință de sine este inseparabilă de „culoarea virtuții”.

•

Ce monument aş ridica eroului? O statuie care să reprezinte un soldat mort pe câmpul de luptă din care se înfruptă un câine (imagine văzută într-un reportaj de război).

•

Inchiziția este cea mai înaltă culme a religiei. Spre aceasta tinde orice „cult”.

•

Omul are o tendință naturală de a statua.

•

Marile întrebări, cele așa-zis definatorii pentru spiritul uman au devenit pur și simplu ridicole. Nu mai poți întreba de unde vii și încotro te îndrepti fără să roșești. Inaccesibilul s-a banalizat, misterul s-a trivializat, fără să se dezvăluie. Problemele au rămas nedezlegate însă le cunoaștem atât de bine încât nici nu mai simțim nevoia soluționării lor. Neobișnuitul s-a uzat. Platitudinea interogației îi ține loc de răspuns. Transcendentul e depășit!

•

Sfârșeală. Am simțit o sfârșeală străbătând natura. Minunat cuvânt!

•

Infinitatea universului ne trimite înapoi, este un zid invizibil care ne obligă să stăm locului.

•

Oamenii cei mai apropiați sunt cei alături de care putem tăcea nestânjeniți. De toți ceilalți ne despărțim atunci când conversația s-a încheiat, când am epuizat orice subiect de discuție, când nu mai avem ce ne spune.

•

Maieutica: arta dialogică a înfundării.

•

Să cucerești lumea – militar sau spiritual – ca să ajungi ce? În cel mai bun caz, statuie.

•

Cel care nu urmărește prin cunoaștere obținerea libertății, deșteptarea, ieșirea din sclavia neînțelegerii, a arbitrariului și a exteriorității nu este decât un concupiscent al intelectului. (Diferența deștept – inteligent: a fi deștept = a fi treaz, lucid, luminat, deschis; a fi inteligent: a-ți merge mintea, a fi „mintos”, isteț, descurcăreț, adaptabil. Se pot da sute de exemple de oameni deștepți dar neinteligenti, sau cu o inteligență mai greoaie, ca și exemple de oameni foarte inteligenți, dar incredibil de

proști. Căci prostia nu înseamnă atât să fii greu de cap, să nu te ducă mintea, să nu poți rezolva situații problematice, cât să fii limitat, închistat, închis, întunecat. Prostul-inteligent este acela care în interiorul unei greșeli fundamentale știe să facă cele mai corecte operații; el nu vrea și nici nu-l interesează să-și lărgescă perspectiva, să se întrebe asupra principiilor; el va duce până la capăt ceea ce ce-și propune sau ceea ce i se impune; este executantul ideal: ordinul – acela care-i este dat sau cel pe care și-l dă sieși, decizia pe care o ia - nu-l discută niciodată, nu se abate de la reguli, nu se îndoiește. Este ferm și foarte eficient, nu stă pe gânduri, aplică. Tocmai prostului-inteligent i se datorează sensul peiorativ al termenului „deștept”. „A o face pe-a deșteptul”, „a te crede deștept” numesc în batjocură tocmai acele atitudini de nesupunere, de contestare, de aducere în discuție a ceea ce pentru toți este bătut în cuie, literă de lege. Prin forța lucrurilor deșteptul pare cam întârziat și neajutorat. El nu beneficiază de rapiditatea calculului, fiind prins de încetineala anevoioasă a meditației. Deștept este acela care încercă tot mereu să deschidă, să lărgescă perspectiva, să cuprindă cât mai mult. Din această cauză numai acestuia i se poate atribui moralitatea; prostul, oricât de inteligent ar fi, nu poate fi decât cel mult amoral. Căci moralitatea înseamnă tocmai a te ridica deasupra a două poziții contradictorii, a le înțelege pe ambele, iar a înțelege înseamnă a judeca fără a condamna.)

•

Cea mai înaltă virtute și condiția fericirii este stăpânirea de sine. Cât n-o ai, nu-ți aparții, ești un sclav în cel mai deplin sens, nu ai nici un drept asupra ta, și, oricât de multe ai deține, nu ai de fapt nimic. A fi stăpân înseamnă a fi liber. Dar nu poți stăpâni ceea ce nu cunoști.

•

Conștiința morții este inseparabilă de conștiința vieții.

•

La aceeași vârstă la care Socrate își acceptă cu demnitate moartea, Galileo Galilei nu mai știe pe unde să scoată cămașa, ajungând să declare în fața Inchiziției că de fapt el a vrut toată viața să combată teoria copernicană, nicidecum să o confirme. E bine să știe acest fapt toți acei nefericiți care consideră că vârsta înaintată a lui Socrate, și nu înțelepciunea sa, i-a dat seninătatea în fața morții.

•

Stăpânirea de sine nu este totuna cu siguranța de sine. Proștii sunt foarte siguri pe ei, în timp ce numai înțelepții sunt stăpâni.

•

Un miracol nu poate fi (re)curent. El se întâmplă o singură dată sau niciodată.

•

La un cutremur te înspăimântă faptul că un lucru neviu capătă mișcare = semnul cel mai specific al vieții. E ca și cum un mort ar umbla rămânând mort sau un copac ar începe să vorbească. Hibridul acesta te îngrozește. În fond, cutremurul este cea mai clară dovadă că pământul se mișcă, că fundamentul lumii noastre nu este inactiv, ci activ, și că stabilitatea pe care i-o acordăm nu este decât o iluzie provocată de faptul că cutremurul este permanent (ceea ce științific se numește mișcare de rotație și mișcare de revoluție).

•

„Prost ca noaptea”, se spune. Adică deștept „ca ziua”.

•

„Care e numele tău? Legiune, căci suntem mulți.” Dumnezeu e Unul, Diavolul este Multiplul.

•

Toți oamenii vor să aibă un nume, ba chiar un renume. Dar să nu fii legat de nici unul, să fii anonim – nu ești așa mai aproape de Dumnezeu, cel fără de nume?

•

Cele mai cuprinzătoare cărți de poezii sunt dicționarele, dat fiind că un cuvânt este „un poem în miniatură”.

•

Una e să renunți la ceea ce poți și alta e să renunți fiindcă nu poți.

•

Există un proces de dez-alfabetizare, de primitivizare.

•

Dacă eviți subiectele nedemne de discuție și banalitățile, riști să nu mai vorbești deloc.

•

Creatorul configurează, Diavolul des-figurează.

•

Nu-și este și răul auto-suficient? Nu este cealaltă „causa sui”?

•

Nu poți privi cu adevărat o pictură dacă rămâi la analiza ei fizico-chimică. Dar eu nu sunt nici măcar un asemenea observator, ci numai o moleculă a ei. Cum mă pot desprinde în așa fel încât să fiu în același timp contemplator și contemplat?

•

În multe credințe religioase se vorbește de sacrificiul cosmogonic al unui așa numit Mare Om (Macroantrop, Mahapurusa), din părțile sale rezultând regnurile creației. Poate că ceea ce trebuie să facem este să restabilim unitatea lui originară, care este și propria noastră unitate. Cu alte cuvinte, să refacem în sens invers actul creației care este unul de auto-destrucție și separare, să repunem în legătură nefârșitele părți ale lumii, și astfel să reconstituim întregul. Creatorul s-a automutilat și secționat prin creație, s-a dez-membrat, iar eu trebuie să restabilesc marea conexiune, marea legătură. În felul acesta mă opun lui și deopotrivă mă identific cu el, îl urăsc și îl iubesc cu o ură amoroasă și cu o iubire dușmănoasă, mă ridic împotriva sa pentru a ajunge la el. Dacă creația îl distruge și propria sa afirmație îl neagă, atunci trebuie să-i distrug distrugerea și să-i neg negația, pentru a-l vedea în ipostaza sa întreagă, neafirmată și necreatoare.

Așa cum paralyticul trebuie să-și recapete simțirea și controlul asupra părților afectate, eu trebuie să-mi recapăt simțirea și controlul asupra lumii întregi, lume care este un eu însumi amorțit, pentru a deveni atât marea, cât și privitorul de pe mal, tot și toate, trecutul, prezentul și viitorul, și prin aceasta nimic din toate acestea.

Creația: proces de segregare și de emancipare a celulelor lui Dumnezeu.

•

Singurul leac al plictiselii de unul singur este plictiseala în societate.

Acest fragment a fost preluat din cartea "Despre urât și alți demoni. Reflecții și exclamații", de Horia Patrascu. Toate drepturile sunt rezervate și aparțin autorului cartii.

•

Ontogeneza este procesul invers descompunerii. De ce nu ne înspăimântă prima la fel ca și cea din urmă? Uterul este un mormânt pe dos și viceversa.

•

Acordăm cea mai mare încredere persoanelor vulnerabile, adică acelor care nu numai că nu ne pot face nici un rău, dar cărora noi înșine le putem face rău, fără să ne temem.

•

Ca să ajungă în stomac, într-una din părțile cele mai discreditate ale corpului uman, mâncarea trece prin piept, și, mai rău, este introdusă prin gură, situată în cap – zona sa cea mai nobilă. Așa că toate nivelurile – superior, mijlociu și inferior – iau parte la actul digestiei. De ce craniul a fost mereu privilegiat, ignorându-se jalnica apropiere dintre limbă și creier, dintre masticăție și gândire? Și ce anume a făcut ca toracele să fie proclamat sediul impulsurilor eroice și al iubirii, al afectivității, al sublimelor elanuri pasionale, în timp ce bolul alimentar alunecă prin el, modelat fiind poate în trecerea sa de bătăile inimii?! Cu toate acestea numai abdomenul a fost stigmatizat, ca și cum poziția sa joasă l-ar înjosi prin ea însăși. Or, prin tot ce conține, el este făcut să mistuie, să ardă, să elimine ce e rău, să rețină ce este bun; adevărata judecată digestivă se află jos și nu sus, prin cap intră tot felul de lucruri pe care înțelepciunea apetentă știe a le corija. Asta nu înseamnă nici că josul e sus, burta - cap, inferiorul – superior, pentru că nu există defel superior și inferior, pentru că acolo unde este vorba de întreg nu este îndreptățită nici un fel de ierarhie.

•

Misoginismul provine dintr-un autodispreț masculin: femeia este desconsiderată tocmai pentru că este stăpânită de bărbat.

•

Nu numai trupul, dar și eul mi-l resimt ca pe un mormânt, ca pe o carceră.

•

Nu poți jura că nu te vei plictisi, de aceea nu poți face nici un legământ. Infidelitatea, renunțarea, ingratitudea sunt mai degrabă consecințe ale plictiselii sau ale fricii de ea decât manifestări ale unui caracter urât. Lenea însăși înseamnă a te plictisi în avans.

•

Cum pot cădea îngerii, dat fiind că pentru a cădea trebuie să ai o natură comună cu lucrul înspre care cazi? Pământul preexistă în cer, păcatul în inocență, demonicul în angelic?

•

E de dorit numai liniștea in-dependenței, nu și cea a indiferenței. Numai prima este un har, a doua este o tară. Pe cea dintâi trebuie să te lupți ca să o dobândești, pe cea din urmă ca să o îndeștezi. Una e să-ți stăpânești lacrimile, altceva e să nu-ți vină să plângi. E diferența dintre pace și neutralitate, dintre înțelepciune și nesimțire, dintre împăcare și nepăsare, dintre rațiune și percepție. Independentul nu se supune exteriorului, indiferentul este complet lipsit de interioritate.

•

Din perspectiva adolescenței, viața mea, ca orice viață probabil, nu aduce nici a

Acest fragment a fost preluat din cartea "Despre urât și alți demoni. Reflecții și exclamații", de Horia Patrascu. Toate drepturile sunt rezervate și aparțin autorului cartii.

tragedie, nici a dezastru, ci a mâncare stricată, mucegăită, alterată, împutită. S-a trecut, s-a învechit, s-a răsuflat, s-a râncezit!

•

Cardinalul Bellarmino, inchiuzitor care l-a trimis la rug pe Bruno, implicat și în procesul lui Galilei, a fost beatificat în 1923 și făcut sfânt în 1930. Și să mai credem că Inchiuziția a fost doar un accident nefericit al Bisericii Catolice de care aceasta s-a dezis pentru totdeauna.

•

A adapta minciuna la adevăr astfel încât minciuna să pară credibilă, iar adevărul... acceptabil.

•

Caut un om... lipsit de ridicol.

•

A te confunda cu tine însuși – iată cel mai mare obstacol ce ai a-l depăși!

•

Retragerea din sine și nu retragerea din lume este idealul. Ultima poate fi doar un simulacru al celei dintâi.

•

Nu ești decât materia primă a bârfelor despre tine.

•

Sunt oameni care îți bântuie viața fără să îi poți înlătura, fără să aibă nimic în comun cu tine, care te înjosec prin simpla lor prezență, „umbre” ce prind tot mai multă consistență, hrănindu-se cu sângele tău; creșterea lor te împutinează, micimea lor, care se amplifică neîncetat, te micșorează, te face să-ți pierzi orice urmă de măreție și demnitate. Autenticul motiv al unei anumite categorii de crime este, fără îndoială, acesta.

•

„Nu aparține nici unui partid.” Această afirmație pe care Jaspers o face despre Socrate mi se pare emblematică pentru întreaga lui viață, ca și pentru viața oricărui om lucid. Aș mai adăuga însă: „și nici unei școli.” Iar că nu era deloc bisericos, asta o știau foarte bine acuzatorii săi.

•

Cum se odihnește gândirea? Cufundându-se în idiotia viselor.

•

Numai femeile mai pot fi îndrăgostite după ce copulația s-a consumat.

•

Îndrăgostirea trebuie să se rezolve rapid în coit, înainte să devină o problemă mai serioasă.

•

Dacă ar fi avut o sexualitate normală, omul nu ar fi cunoscut niciodată dragostea, sentiment provenit dintr-un preludiu nefinalizat, dintr-o împerechere ratată.

•

„Ridicol” nu are antonim. Ideea de Ridicol – iată ce ar fi trebuit să menționeze Platon ca fiind Ideea la care participă, fără excepție, toți oamenii.

•

Cei mai ridicoli oameni sunt cei care nu au simțul ridicolului.

•

Infecție morală...

•

Îl văd pe tânărul meu prieten X. Deja semnele ieșirii din adolescență i-au apărut discret: un anumit aer, un ton anume, câteva extrem de fine linii ce apar doar uneori când râde. Toate acestea sunt aproape insesizabile; numai cel deprins cu nanoravagiile timpului le poate observa.

•

Lepădarea de lume îmi evocă un câine plouat care se scutură de apă.

•

Cu cât comunitățile umane sunt mai restrânse, cu atât fricțiunile sunt mai dese și mai ample. Față de locuitorii unei metropole care nici măcar nu se privesc în față, sătenii par niște păianjeni canibali. Nivelul conviețuirii scade cu numărul conviețuitorilor. Izolați de restul lumii, fără să ducă lipsă de nimic, claustrați într-o închisoare de lux, doi semeni s-ar devora unul pe altul în timp record.

Orice uniune își datorează coeziunea aversiunii celorlalți; nu iubirea îi ține pe doi oameni alături, ci ura comună față de alții. (De aceea opoziția familiei întreține și întetește pasiunea dragostei. Romeo se transformă brusc într-un Bovary atunci când părinții se înțeleg și sunt de acord. Iar Julieta se cufundă în lecturi siropoase.) De îndată ce nimic nu le mai stă împotriva, separatiștii se separă, sectele se destramă, îmbrățișările devin încleștări agresive.

Să nu ne mire atunci că familia este celula de bază a... scandalului.

•

Trebuie să fim smeriți în fața copiilor noștri pentru că i-am adus pe lume numai pentru a ne satisface vanitatea de a fi părinți. În loc de asta, le cerem recunoștință...

•

Se spune că nu-ți alegi părinții. De ce nu se spune la fel de des că nu-ți alegi copiii?

•

Îmi place atunci când văd oameni dintre cei mai detracăți să-mi imaginez embriogeneza lor, timpul în care totul era mugure în ei, primele mișcări, deschiderea ochilor, grija cu care au fost purtați în pânțele matern, speranța nedefinită dar absolută cu care au fost aduși pe lume. Ce poate fi mai caraghios decât Hitler alăptat și legănat sau decât Stalin orăcăind când se scăpa pe el?

•

Să te sinucizi într-un acces de plictiseală...